

## Posudek na rigorózní práci

Mgr. Alžběta Malkovská

### STRATEGIE TLUMOČNÍKA PŘI SIMULTÁNNÍM TLUMOČENÍ DO MATEŘŠTINY A DO AKTIVNÍHO CIZÍHO JAZYKA

UK FF ÚTRL Praha 2012

---

Rigorózní práce Alžběty Malkovské má charakter teoreticko-empirické studie, vychází z její úspěšně obhájené a oponentkou doporučené magisterské diplomové práce (ÚTRL 2009) k podání jako práce rigorózní. Tato práce je jedním z mála experimentálních výzkumů věnovaných specifickým tlumočnickým strategiím používaným konferenčními tlumočníky při simultánním tlumočení (ST), především pak strategii KISS (Keep it short and simple) při převodu do cizího jazyka. Cílem práce bylo zjistit, zda lze tuto strategii považovat za hypotetické ideální řešení při ST a doložit to na vlastním provedeném experimentu.

Rigorózní práce má 149 stránek (+ přílohy, včetně 1 CD) a je rozdělena do dvou částí: teoretické a empirické a do pěti kapitol. Některé podkapitoly jsou oproti diplomové práci značně rozšířené či upravené, zejména v teoretické části (viz 1.2.1.; 1.2.2., 1.10), jiné jsou mírně doplněné a částečně přeformulované (1.4., 1.9.) Všechny tyto změny přispěly k mnohem strukturovanějšímu a konsistentnějšímu členění práce. V první obsáhlé kapitole se autorka nejdříve zaměřuje na specifika simultánního tlumočení z mateřštiny (jazyk A) do aktivního cizího jazyka (jazyk B) a podává podrobný přehled někdy i protichůdných názorů jednotlivých teoretiků, tlumočnických škol a profesních tlumočnických organizací na tuto problematiku. Kapitulu uzavírá nová obsáhlejší podkapitola o hodnocení kvality tlumočení (1.10). Ve druhé kapitole se zabývá – v souladu s dělením D. Gila – jednotlivými strategiemi, které tlumočnické používá. Třetí kapitola je pak celá věnována strategii KISS a autorka v ní detailně analyzuje všechny postupy, které do této strategie lze zařadit. Na závěr této kapitoly a na základě takto prostudovaných poznatků si stanoví pro vlastní experiment pracovní hypotézu, podle níž by tlumočníci při ST do jazyka B (tzv. retour) měli více používat právě strategii KISS. V poslední, čtvrté teoretické kapitole se A. Malkovská stručně věnuje charakteristice politického diskurzu a politického projevu obecně. Definuje jej a vymezuje specifika tohoto stylistického útvaru v českém a francouzském prostředí.

V teoretické části práce autorka prokázala, že velmi dobře prostudovala odbornou literaturu a že problematiku, spojenou s pojmovým aparátem, definicemi a názory jednotlivých autorů zpracovala logicky, uceleně a kultivovaným jazykem.

Ve druhé, empirické části rigorózní práce (5. kapitola) svou hypotézu konkrétně testuje. Nejdříve svůj experiment popisuje – zde vysoce pozitivně hodnotím, že pracuje s homogenní skupinou zkoumaných osob (osm konferenčních tlumočnicků, všichni jsou členové ASKOT, jsou akreditováni u evropských institucí a mají francouzštinu jako aktivní cizí jazyk) – která simultánně tlumočí dva kvazi-autentické politické projevy: jeden do mateřštiny a jeden do francouzštiny. Provádí analýzu jednotlivých tlumočnických výkonů a zkoumá poměr výskytu strategie KISS při tlumočení oběma směry, ale rovněž sleduje, zda na používání této strategie bude mít vliv třeba délka praxe a fakt, že tlumočnické tlumočí s textem nebo bez textu. Na základě výsledků experimentu a následně vyplněných dotazníků samotnými tlumočníky konstatuje, že strategie KISS je používanou strategií při ST jak do mateřštiny, tak do aktivního cizího jazyka, ale že je to do značné míry i záležitost individuální. Při ST do francouzštiny se vyskytovala častěji, ale rozdíl v počtu výskytů nebyl natolik výrazný, aby mohla autorka jednoznačně – i na tomto omezeném vzorku tlumočnicků –

potvrdit svoji pracovní hypotézu, že strategie KISS bude dominantní strategií při tzv. retouru (tlumočení do jazyka B).

Rigorózní práce Alžběty Malkovské se zabývala dosud u nás málo zpracovanou tematikou a její přístup k přípravě a realizaci samotného experimentu je z metodického hlediska velmi precizní.

Práce Alžběty Malkovské splňuje všechny náležitosti rigorózní práce, je napsaná jasně a srozumitelně. Způsobem zpracování dané problematiky autorka prokázala, že velmi dobře zvládla veškerou odbornou literaturu, že s prostudovanou literaturou a empirickým materiálem dovede evidentně samostatně pracovat a je schopna jednotlivé úvahy, názory a poznatky velmi dobře utřídit, předložit a systematizovat. V této souvislosti oceňuji rozsáhlou bibliografii uvedenou v závěru rigorózní práce (škoda pouze, že tam chybí právě její diplomová práce, z níž autorka vychází).

Rigorózní práci **Mgr. Alžběty Malkovské** doporučuji k obhajobě. Na základě průběhu obhajoby i hodnocení celé rigorózní zkoušky poté **doporučuji, aby byl Alžbětě Malkovské udělen titul PhDr.**

Prof. PhDr. Ivana Čeňková, CSc.

Praha 19.11.2012